

“2023 – Heydər Əliyev İli”

O böyük dahini unutmaq olarmı?!

Ulu öndər Heydər Əliyevlə hər görüşüm ömrümün ən unudulmaz anlarına çevrilib. İndi həzin xatirəyə çevrilmiş bu təmaslar həyat yoluma işıq saçır, yaşantılarımı daha da mənalandırır. Heydər Əliyevlə ilk tanışlığım 1968-ci ildə maestro Niyazinin evində olub. O zaman Portuqaliyadan-laureatı olduğum Lissabon Beynəlxalq Pianoçular Müsabiqəsindən təzəcə qayıtmışdım. Heydər Əliyev Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti yanında Dövlət Təhlükəsizliyi Komitəsinin sədri vəzifəsində çalışırdı. Bu görüşümüzə ulu öndər məni təbrik etdi və dedi ki, Azərbaycan mədəniyyətinin gələcək inkişafı sizin kimi istedadlı gənclərdən asılıdır.

Dahi şəxsiyyət 1969-cu il iyulun 14-də keçirilmiş Azərbaycan KP MK-nın plenumunda birinci katibi seçildi. Bu vəzifənin icrasına başladığı dövrdən mədəniyyətin, incəsənətin inkişafı ilə bağlı müasir düşüncə məhsulu olan əsərlərin yaradılması üçün mümkün olan hər şeyi etməsi biz yaradıcı insanlar üçün yeni üfüqlər açdı. Ulu öndərin musiqiyə, kinoya, teatra xüsusi məhəbbəti var idi. Məhz bu səbəbdən Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə hər ayın sonuncu cümə günü Filarmoniyanın binasında biz maestro Niyazinin rəhbərliyi ilə simfonik konsertlər təşkil edirdik. Moskvadan tanınmış musiqiçilər gəlirdi, partiya-sovet işçiləri və məmurlar üçün xüsusi marifətçilik xarakteri daşıyan konsertlər təşkil olunurdu. Həmin dövrdə

SSRİ-də belə bir nümunə yox idi.

Sovet dövründə ciddi senzura şəraitində Heydər Əliyev milli kinematoqrafçıların normalar çərçivəsində yaradıcılıq sərbəstliyini təmin edir və onların fikir azadlığına imkan yaradırdı. Xatırlayıram, həmin dövrdə bütün ssenarilər Moskvada təsdiq edildiyi üçün Xalq artistləri Eldar Quliyevin, Rüstəm İbrahimbəyovun filmləri bəzi maneələrlə qarşılaşmışdı. Qərara görə Rüstəmin və Eldarın filmlərində sovet xarakterinə yad ünsürlərin, ideoloji sapıntıların olduğu bildirilirdi. Heydər Əliyev onları qətiyyətlə müdafiə etdi, hətta, məşhur “İstintaq” filmi SSRİ Dövlət mükafatına layiq görüldü.

Ulu öndər beynəlxalq arenada Azərbaycanı tanıda biləcək istedad-

lı, gənc yaradıcı insanları da daim dəstəkləyirdi. Müslüm Maqomayev, Fidan və Xuraman Qasımova-lar, eləcə də mən daim onun diqqəti mərkəzində idik. Biz dəfələrlə mükafatlandırıldıq, fəxri adlarla təltif olunduq. Hələ 24 yaşımda olarkən Heydər Əliyev tərəfindən mənə Əməkdar artist fəxri adı verildi. Bu, qəlbi yaradıcılıq eşqi ilə çağlayan bir gənc üçün unudulmaz hadisə idi.

Biz Heydər Əliyevi öncə millətimizə, xalqımıza olan hədsiz məhəbbətinə görə sevmiş və dəstəkləmişik. 1993-cü il oktyabrın 3-də ümumxalq səsverməsi nəticəsində Heydər Əliyev yekdilliklə müstəqil Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçildi. Bu, böyük bir qayıdış idi. Baş verən qanlı hadisələrdən sonra millət onu gözləyirdi. Azərbaycan çox çətin günlərini yaşayırdı. Dağlıq Qarabağda yaranmış kəskin münəqişəli vəziyyət, uğursuz hərbi əməliyyatlar, Şuşanın və Laçının işğal edilməsi ölkədə kaos yaratmışdı. Belə bir vəziyyətdə mədəniyyət xadimlərimizin bəziləri xarici ölkələrə, əsasən Türkiyəyə getmişdilər. Heydər Əliyev prezident kimi hakimiyyətə gəldi və biz anladıq ki, o, bu torpaqlarda ümidin ünvanı, milli qurtuluşun təminatçısıdır. Tarixi qayıdış hər sahədə olduğu kimi, mədəniyyətin də tərəqqisinə

səbəb oldu. Dahi şəxsiyyətin diqqət və qayğısı nəticəsində Azərbaycan mədəniyyəti, sözün həqiqi mənasında, yeni yüksəliş dövrünə qədəm qoydu.

Ulu öndər bizi də özü ilə rəsmi səfərlərə aparırdı. Hər zaman çalışırdı ki, bu görüşlər çərçivəsində Azərbaycan musiqiçilərinin konsertləri təşkil olunsun. Beləliklə də, beynəlxalq arenada mədəniyyətimiz layiqincə təbliğ edilirdi. Mən də, Xalq artistləri Xuraman və Fidan Qasımova bacıları da Fransa, İngiltərə, Almaniya səfərlərində ulu öndərlə birgə olmuş, yaddaqalan çıxışlar etmişik.

Xatırlayıram, Almaniya səfərlərinin birində biz yenə konsert proqramı ilə çıxış edirdik. Heydər Əliyev bu ölkənin rəhbəri ilə çətin siyasi danışıqlar aparırdı. Konsert proqramında, ancaq Azərbaycan bəstəkarlarının əsərləri səsləndirildi. Səfir Hüseynağa Sadıqov belə istəmişdi. Konsertdən sonra Heydər Əliyev məni yanına çağırırdı və gülərək dedi: “Siz çox nahaq ancaq Azərbaycan bəstəkarlarının əsərlərini səsləndirdiniz. Almanlara sübut etməliyiniz ki, Bethoveni də, Motsarti da ifa edə bilərsiniz”. Haqlı irad idi. Elə mühüm və ciddi görüşlərin əsnasında vaxt tapıb konsert proqramının repertuarına diqqət yetirməsi, tövsiyələrini verməsi adi məsələlərin də onun nəzarətindən yayınmadığını göstərirdi və həllini akademik səviyyədə tapırdı.

Ulu öndər unikal bir şəxsiyyət idi. Qeyd etmək istərdim ki, Mstislav Rostropoviçin Azərbaycana gəl məsi Heydər Əliyev tərəfindən reallaşmışdı. Onun beynəlxalq arenada Azərbaycan haqqında təbliğat xarakterli bəyanatları güclü əks-səda doğurmuşdu.

Heydər Əliyev 20 ildir unudulmaz xatirə dünyamızda yaşayır. Onunla görüşmək, söhbət etmək şərəfinə nail olanlar bilir ki, dahi şəxsiyyət hər bir sahə ilə bağlı dərin bilikləri ilə insanları heyretləndirirdi. Böyük bəxtiyarlıqdır ki, bizim nəslin qismətinə Heydər Əliyevlə bir dövrdə yaşamaq, onun müasiri olmaq düşüb. Onun işıqlı obrazı, ölməz ideyaları daim qəlbimizdə yaşayır.

Gələcək il dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin 100 illik yubileyidir. Bütün Azərbaycan bu hadisəni təntənəli şəkildə qeyd edəcək. Əlbəttə, 100 illik çərçivəsində silsilə tədbirlər olacaq və mən də iştirak edəcəyəm!

Fərhad BƏDƏLBƏYLİ,
professor, Azərbaycan Dövlət
Musiqi Akademiyasının rektoru